

מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר. (עד כאן מן רב י"בא סבא).

רַעִיָא מַהִימְנָא

כִּי יִנְצוּ אַנְשִׁים - אֱלוֹ מִיכָאֵל וְס'מ. וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה - זֹו כְּסֻת יִשְׂרָאֵל. וְיִצְאוּ לִדְיָה - בְּגָלוּת. עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ - זֶה ס'מ. כְּאִשְׁר יִשִׁית עֲלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִצְוָה (מא) אַחַר זֹו - לְהָשִׁיב אַבְדָּה, וְאַחֲרָיו - לְהָשִׁיב הַגְּזֵל. אָמַר מְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַחְזִיר לָךְ אֶת הָאֲבֹדוֹת שְׂאֵבְדָת מִשׁוּם הָעֶרֶב רַב, וְזֹו הַכֹּלָה שְׁלָךְ, שְׁבוּזְמָן שְׁעָשׂוּ הָעֶרֶב רַב אֶת הָעַגְלָה, יִצְאָה הַכֹּלָה שְׁלָךְ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלְחָת.

וְנִאֲמַר בְּךָ לָךְ רַד. שֵׁם גְרַמְזָה יְרִידָה שְׁלָךְ לְגָלוּת הַרְבִּיעִית. לָךְ - כְּמוֹ (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ וְגו'. כְּאֵן ש, (איוב לב) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גְּבַר. כְּאֵן רוּמוֹ לָךְ לָךְ שְׁלֹשׁ פְּעַמִּים (בגלגול) בְּגָלוּת. בְּרַבִּיעִית רַד, בְּשִׁבִיל בַּת יַחֲדָה, הַכֹּלָה שְׁלָךְ שְׁנַפְלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם. וּמִיָּד שְׂאֵתָה יוֹרֵד בְּשִׁבִילָה, תִּקּוּם עֲלֶיךָ, וְזֹו (ו' השבת אבדה, ו' התורה שהתגלתה על ידך, ו' ה'יא הַשְּׁבַת הָאֲבֹדָה שְׁלָךְ. שְׁלֹא לַחֲנֹם נִגְלָתָה לָךְ תוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל יִשְׂרָאֵל וְעֵלְתָה אֵלַיךְ כְּמוֹ מִי הַבָּאָר שְׁעֵלוּ אֵלַיךְ, וְלֹא לְאֲבוֹת וְלֹא לְאִישׁ, שְׁהָרִי הַבָּאָר מִפִּירָה אֶת אֲדוֹנָיָה. וְעַל הַתוֹרָה הַזֹּו נִאֲמַר (במדבר כא) וּמִשָּׁם בָּאָה הִיא הַבָּאָר וְגו'. הַבָּאָר הִיא מְלָאָה, וְלֹא יוֹצְאִים מִמֶּיָּה הַחוּצָה, וְהִיא בָּאָר מִי הַתוֹרָה שְׁמוּצִיאָה כָּל הַמִּים, וְכָל הַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם נִכְנָסִים בָּהּ, וְלֹא יוֹצְאִים מִמֶּיָּה הַחוּצָה.

וְהִיא הַבָּאָר שְׂאֵפְלוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם שׁוֹאֲבִים מִמֶּנָּה מִים וְאֵפְלוּ כָּל

וְעַמּוּד כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר. (ע"כ מן רב י"בא סבא).

רַעִיָא מַהִימְנָא

(ב) כִּי יִנְצוּ אַנְשִׁים. אֱלִין, מִיכָאֵל וְס'מ. וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה, דָּא כְּסֻת יִשְׂרָאֵל. וְיִצְאוּ לִדְיָה, בְּגָלוּתָא. עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ, דָּא ס'מ, כְּאִשְׁר יִשִׁית עֲלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה, דָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא.

כְּקוֹדָא (מא) בְּתַר דָּא, לְהָשִׁיב אַבְדָּה. וְאַבְתְּרִיהַ לְהָשִׁיב הַגְּזֵל. אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲתִיד לְאַהֲדָרָא לָךְ, אַבְדָּה דְאַבְדַּת בְּגִין עֶרֶב רַב, וְדָא כָּלָה דִּילָךְ, דְבוּזְמָנָא דְעַבְדוּ עֶרֶב רַב יַת עַגְלָא, נִפְקַת כְּלָה דִּילָךְ, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלְחָת.

וְאַתְמַר בְּךָ לָךְ רַד, הַתָּם קָא רַמְזֵי נַחֲתוּ דִילָךְ, בְּגָלוּתָא רַבִּיעִיָּה, לָךְ : (דף קי"ד ע"ב) כְּגוֹן

(בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצָךְ וְגו'. הַכָּא ש, (איוב לג) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. הַכָּא קָא רַמְזֵי לָךְ, לָךְ תִּלַּת זְמַנִּין (בגלגולא) בְּגָלוּתָא. רַבִּיעִיָּה רַד, בְּגִין בַּת יַחֲדָה, כְּלָה דִילָךְ, דְנִפְלָה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם. וּמִיָּד דְאַנְתָּ נַחֲתִית בְּגִינִיָּה,

תִּקּוּם עֲלֶיךָ וְהִיא (איחו השבת אבדה, והיא אורייתא דאתגליא על ידך ה'יא) אִיהוּ הַשְּׁבַת אַבְדָּה דִילָךְ, דִּלְאוּ לְמַגְנָא אַתְגְּלִיא לָךְ אֲוִרִיָּתָא, יִתִּיר מִכָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַסְתַּלְקַת לְגַבְךָ, כְּמִיָּא דְבָאָר דְאַסְתַּלְקוּ לְגַבְךָ, וְלֹא לְאַבְהֵן, וְלֹא לְבַר נֶשׁ, דְהָא בָּאָר מִפְּרַת אֲדוֹנָיָה. וְאַוִרִיָּתָא דָּא, אַתְמַר עֲלָהּ, (במדבר כא) וּמִשָּׁם בָּאָרָה הִיא הַבָּאָר וְגו'. הַבָּאָר הִיא מְלִיאָה, וְלֹא נִפְקִין מִמִּיָּו לְבַר. וְאִיהוּ בָּאָר מִיָּא דְאוֹרִיָּתָא, דְאַפִּיק כָּל מִיָּין, וְכָל מִיָּין דְעֵלְמָא עֲאֲלִין בֵּיהּ, וְלֹא נִפְקִין מִמִּיָּו לְבַר. וְאִיהוּ בָּאָר דְאַפִּילוּ כָּל בְּנֵי עֵלְמָא שְׂאֲבִין מִנֶּיהָ

ענני העולם, לא חסרים ממנה אפילו כחוט השערה. משום שבאר זו אין לה סוף. יותר עמקה היא מן התורה שנאמר בה (איוב יא) ורחבה מני ים. ובכד של מי ששואב ממנה מים, הוא בולע (כל מימות וכל חכמות) את כל חכמות העולם. כל שכן הבאר עצמה.

וכן עתיד הקדוש ברוך הוא להחזיר לך את הגזל שלך, שהוא המטה, שנאמר בו (שמואל ב כג) ויגזל את החנית מיד המצרי, שעליך נאמר איש מצרי. ובגלות שלך ובגלגול שלך ופריש לך ערי מקלט להנצל מפמה שרודפים אתריך שאין להם סוף.

וזוהי מצנה (מב) אחת להפריש ערי מקלט למי שהרג, משום אותו המצרי שהרגת במצרים, ששם היה נחש הקדמוני וכל מחנות שהיו מקיפים אותו, והרגת אותו בלי זמנו, ולא פחדת מהרודפים שלו, שבכמה מקומות רדפו אתריך כמה נשים בנערותך, שהן נעמ"ה אגרות לילית שחרה. והקדוש ברוך הוא נתן לך ערי מקלט להנצל מהן, והם שערי תשובה.

משום שאתה בן יח, בן של אבא ואמא. אחר שחזרת בה"א בתשובה, עליית לבניה, יה"ו, עץ החיים, ובגללה זכית לאות ה', משום שהכנסת את עצמך אחריה בתשובה להחזירה לרבונך ולהעלותה מהגלות, ולא שתקבל אתה שכר.

והקדוש ברוך הוא שם שמו בך, ומשום שמחשבתך היתה לעלת העלות, שם בך מחשבתו, שהיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ועלת העלות הוא מיחד את האותיות הללו בך כדי להפיר אותו באותיות הללו.

מיא, ואפילו כל ענני עלמא, לא חסרין מניה, אפילו כחוט השערה. בגין דבאר דא, לית ליה סוף, יתיר עמוק הוא מדאורייתא, דאתמר בה (איוב יא) ורחבה מני ים. ובכד דיליה, מאן דשאבי מניה מיא, איהו בלע (ס"א כל מימן וכל חכמתיו) כל חכמתיו דעלמא, כל שכן באר עצמו.

וכן עתיד קדשא בריך הוא לאהדרא לך גזל דילך, דאיהו מטה, דאתמר ביה (שמואל ב כג) ויגזול את החנית מיד המצרי, דעלך אתמר איש מצרי. ובגלותא דילך ובגלגולא דילך, יפריש לך ערי מקלט, לשזבא, מפמה דרדפין אבתרך, דלית להון סוף.

והאי איהו פקודא, (מב) (הרא) להפריש ערי מקלט, למאן דקטל, בגין ההוא מצרי דקטלת במצרים, דתמן הוה נחש הקדמוני וכל משרייתיה, דהו סחרין ליה, וקטלת ליה בלא זמניה, ולא דחלת מרודפין דיליה, דבכמה אתרין רדפו אבתרך, כמה נשין בנערותך, דאינון נעמ"ה אגרות לילית אוכמא. וקודשא בריך הוא יהיב לך ערי מקלט, לאשתזבא מנהון, ואינון שערי תשובה.

בגין דאת בן יח, ברא דאבא ודאמא. בתר דהדרת בה"א בתשובתא, אסתלקת בבניה, יה"ו, אילנא דחיי, ובגינה את זכי לאת ה', בגין דאעילת גרמך אבתרהא, בתשובתא לאהדרא לה למרך, ולסלקא לה מגלותא, ולא לקבלא אנת אגרא.

וקודשא בריך הוא, שוי שמיה בך, ובגין דמחשבה דילך הות לעלת העלות, שוי בך מחשבתיה, דאיהי יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ועלת העלות, איהו מיחד אלין אתוון בך, לאשתמודעא ליה באלין אתוון.